

Cleveland'ska Amerika

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKIE DELAVCE V AMERIKI.

NO. 18.

CLEVELAND, OHIO, FRIDAY, FEBRUARY 7, 1919.

Issued three times a week.
Official Organ of 55 Slovenskian Societies and Organizations.

LETO XXII. — VOL. XXII.

Ali boste pustili, da slovenski narod v do- movini pogine od lakote?

Sijajen odziv slovenskih delavcev

Rojaci, Slovenci, v sledenih vrticah vam prinašamo prisrečen, iskren poziv za podporo vašim sestranskim rojakom v staro domovino. Jako žal nam je, ker se moramo ob tej priliki dotakniti skrajno nedostopne propagande eksekutivne, lokalnih odborov in posameznih članov Slovenskega Rep. Združenja, ki skušajo na vse načine, da odtrgajo potrebnih kruh za naše reweže v starem kraju in misijo nabirati le za svoje skrivenostne, neznane, neprijazne politične namene.

Kot smo že omenili v listu je Zveza Jugoslovanskih Žen in Deklet začela s splošnim pobiranjem prostovoljnih darov med clevelandskimi Slovenci. Vsakdo ve, da narodno delo nikdar ni hvaljeno delo, toda kadar naše slovenske žene in matere prosijo za podporo na smrt izmučenih in sestranih otrok in sirot v staro domovini, tedaj pritakujemo, da ne Slovenska, ki bi mogel odreči svojo podporo.

In vendar so članice Zveze Jugoslovanskih Žen in Deklet pri nabiranju darov v Clevelandu naleteli na skrajno surove značaje. Eden rojak se je izrazil: "Crknejo naj v starem kraju vsi skupaj!" Zoper drugi je rekel: "Kaj me brigajo norci v starem kraju, samo da imam jaz vsega dovolj!"

Glejte dragi rojaci, to so posledice fanatičnih napadov SRZ. Če ste vi Slovenec in imate doma mater, očeta, ženo, sestro, brata, otroke, prijatelje, sorodnike, ali jim boste rekli naj crknejo kot pes na cesti, če se pri tem zavedate, da jim lahko mnogo pomagate? Kam boste dali vaš denar? Za politiko Kristanu, o katerem živ krst ne ve, kam bo del denar, ali boste dali denar v roke slovenskih mater in žen, ki vas prosijo podporo v imenu usmiljenja vrednih otročic v stare domovine? In vendar se dobijo zapeljanci med nama, ki bi raje pustili svojega brata crkniti v staro domovino, kot pa darovali nekaj dolarjev za njegov živež, a ob istem času so pripravljeni temu pritepencu, ki jim je storil silovito moralno ško do v Ameriki, žrtvovati stotake? Kam pride tak narod, ki pusti svoje otroke, ki usmijeno kriče kruha, umirati od lakote? Rojaci, roko na srce, kri ni voda, vi ste odgovorni za življenje svojcev v staro domovini!

Nasprotno časopisje je zelo z ogromnimi neresnicami, da bi vas pregorilo, da ne bi dali centa za vaše lačne sorodnike v staro domovino. Pravijo, da Italijani zaplenijo vse. To je satansku izmišljeno laž, in kaj enakega trditi, bi se moral sramovati tudi oni, ki ni Slovenec, kaj se naši lastni rojaci. Ni na tem mestu opozarjamo vse naše ljudi, pa tudi naše nasprotnike, da se bo živel razdeljeval v naši staro domovini pod vodstvom ameriških častnikov, ki so hujškati druge delavce k uporu proti vladi.

RUSKI BOLJEVIKI V CALIFORNII.

Azusa, Cal. 6. februar. Kakih 300 ameriških delavcev v kalifornijskih oranžnih nasadih se je včeraj zbralno in pregnalo 35 ruskih boljevikov iz tega okraja, ker so hoteli hujškati druge delavce k uporu proti vladi.

Graščino Krupa na Dobroškem je kupila Pozemka banka v Ljubljani.

Delavcem je treba izobrazbe, za katero se bori ameriška vlada.

Delavski odelki ameriške vlade nam naznana: Štatiska, ki jo je vodil delavski oddelek ameriške vlade doka zuje, da je v Ameriki še vedno premalo šol za ljudsko izobrazbo. Izobrazba ameriških otrok ni igraca. Pouk naših otrok v šolah mora biti redovit in sistematičen, vse drugi načini ne veljajo. Redno pohajanje v šolo je ravno tako potrebno otroku kot redna hrana. Moderna znanost zahteva da se da otrokom moderna pozornost, kajti le na ta način se razvije razum in pamet posameznega otroka. Bodočnost Amerike stoji na izobrazbi naših sinov in hčera in šolske zgradbe, morajo biti glavni predmet ljudskega ponosa. Delavci so poklicani, da pomagajo ustvariti to potrebno in krasno dolžnost, ki je nam vsem največje važnosti. Tvoji otroci hodijo v šolo. Tvoji otroci bodo največ trpeli, ako se zanemari njih izobrazba od vaše strani. Na borbo življenja se je treba pripraviti. Stariši, pošljajte svoje otroke redno v šolo. Kadar so volitve, zahtevajte in volite, da se gradijo nove šole. Ako ne bodo imeli sedaj dovolj šol in če sedaj zanemarimo vzgojo otrok, se bodo dem britko kesali v bodočnosti."

Izobrazba je temelj vsega človeškega napredka. Zato se ameriška vlada največ trudi izmed vseh drugih dežel na svetu, da vam da izobrazbo. Kakšen je narod, ki nima izobrazbe, ki je polnoma nepoučen, ki tava v temi, vsi videte lahko v Rusiji, kjer nepoučeni boljevički, ogromna masa njih ki ne zna čitati niti pisati, se divje kolje med seboj že celo leto. Rusija je zaostala v izobrazbi bolj kot vse druge dežele, zato pa so tam najbolj žalostne razmere za delavca. Stotisoč jih umira kratek, miljone je nahujskih proti svojim rodnim bratom, in vse to delajo, ker nimajo podlage za življenje, ker nimajo razuma, ker so zapatenci in jim nihče ne poškaže pravega pota za napredok — šolo in izobrazbo.

Rojak John Mikolich posilja pozdrave prijateljem v Cleveland iz soinčnega juga, kjer se nahaja v Montgomery. Ala. pri vojakih. Piše nam, da mu je največje veselje prebirati naš list, v katerem dobi toliko poučnih, zanimivih in zabavnih novic.

V nedeljo je shod naroda za sirote v staro domovini.

V nedeljo ob drugi uri se vrši javni ljudski shod v Grdinovih dvoranah, na katerih shod je clevelandsko občinstvo ujedno vabljeno. Eden glavnih govornikov bo Mr. Rude Trošt, ki je pred nekaj tedni prišel iz Evrope, kjer se je mudil v Parizu, Londonu in Rimu, po poslih ameriške vlade in bo znal mnogo povedati o dogodkih v staro domovini in o položaju, ki sedaj vlada v vaši rojstni domovini. Nastopijo tudi drugi dobraviorniki, kot Mr. P. Schneller in Dr. Drago Marušič in drugi.

Shod je sklican v prvi vrsti, da se našim ljudem živo razloži potreba, leko naj se prehrani naše izstradano ljudstvo v staro domovini. Raditev bo vstopnila na shod 50 centov, in je vstop dovoljen le proti vstopnini. Ves dohodek od shoda se bo uporabljal za življe in ponižno prošil za skledico juhe. Vprašali so ga, kje da se je potopal, pa je le z repom odkimal, da je on pri tem popolnoma nedolžen.

ANGLEZI PROTESTIRAJO.

Washington, 6. februar. Angleška vlada je vložila protest proti prohibiciji v Ameriki z izjavo, da imajo angleški podjetniki v Ameriki vloženo našim imirajočim ženama \$150,000,000 kapita.

Rojake opozarjam na razprodajo, katero priredita prihodnji teden znana trgovca Belaj-Močnik.

Zadnji čas da plačate račun za plin je do pondeljka naši srce za narod, ki je v 10. februar do 1. ure pop. Na vno na shod.

Dve divizije boljevikov ste bili uničeni v Sibiriji.

mače tvrdke, ki vam bo naredila garantirano delo po zmerno nizki ceni.

Jugoslovani! Pridite vši na javno predavanje in shod ki se vrši v cerkveni dvorani na Holmes ave. v nedeljo, točno ob 7. uri zvečer. Govoril bode Rude Trošt, ki nam prinaša novice od Dr. Korošča in drugih upljivih mož s katerimi se sestal v raznih evropskih mestih. Povedal nam bo kaj misli o nas narod doma. Govorili boste tudi dr. Marušič, Pavel Schneller, A. J. Žužek, Rev. Škr in J. B. Mihajlovič. Vstopnina je prostota.

Prihodnja sejta direktorja S. N. Doma se vrši v pondeljek, 10. februar 1919. v lastni dvorani. Pricetek točno ob 8. uri zvečer.

Slovenska Narodna Čitalnica sklicuje v nedeljo 9. februar ob 2. pop. izvanredno sejo. Na dnevnem redu je veliko važnih stvari. Raditev so vsi čitalničarji in čitalničarke ujedno vabljeni, da se te seje gotovo udeležijo.

Okraden je bil rojak J. Vidgor, slovenski fotograf, stanovanec na 15217 Lucknow ave. v Collinwood. Tatovi so mu odnesli v slikah in raznih romih vrednosti do \$800. Tatvina se je pripetila pretekli pondeljek zvez-

Varga; Amerikanci so tek kom bojev zgubili le 10 ubitih in sedem ranjenih, dočim je obležalo na bojišču stotine boljevikov, in nadaljnje stotine so Amerikan cu ujeti.

Boljeviki so zgodaj zjutra začeli strelijeti na ameriške pozicije s teškimi habicami, toda Amerikanci so napadli boljevike nenadoma s strojnimi puškami, in tek kom pol ure je vsa boljevitska armada v divjem nerudu zbrala. Skupno z boljeviki se borijo Kitajci in Mandžuri, kateri so boljeviki z grožnjami smrte kazni prisiliiv svojo armado.

Jugoslovani so predložili svoje zahteve napram Lahom

Pariz, 6. februar. Jugoslovani poslanci na mirovni konferenci so predložili svoje načrte v splošno presojo. Jugoslovani poslanci so predložili mirovni konferenci šest različnih načrtov, kako se naj reši spor med Italijani in Jugoslovani glede posesti Jadranskega morja. Glasom prvega načrta Jugoslovani so bili Jugoslavija vse ozemje vzhodno od reke Soče.

z Gorico, Trstom in Istri in vso Dalmacijo. Vsak nadaljnji načrt se glasi, da bi v nasibšem slučaju se Jugoslavija zadovoljila z vzhodno Istrijo, Reko in Dalmacijo razven Zadra. Jutri bodo govorili pred generalnim zastopstvom mirovne konference Mr. Trumbić, predsednik Jugoslovanskega Odbora, ki je objednalo srbski minister za zunanjodela in jugoslovanski mirovni delegat ter dr. Vesnić, srbski poslanik v Parizu. Ta dva boda podala pred mirovno konferenco dokaze, da morajo Jugoslovani dobiti vse one kraje, do katerih sta vijo zahteve.

Italijanski mirovni zastopniki so sklenili, da ne bodo odgovarjali z debato na jugoslovanske zahteve, pač pa bodo prepustili rešitev spornih točk odločitvi veleslim.

Ustavodajna skupščina v Nemčiji začela zborovati.

Amsterdam, 5. februar. V nemškem mestu Weimer je odvijalo od zborovanje skupščine, ki bo dala nove principale novi nemški državi, ki se je pravkar resila cesarjevga tiraanstva. Ustavodajna skupščina v Weimerju je največjega pomena za nemški narod, ker se bo na tem zborovanju definitivno odločila da postane Nemčija republika.

Amsterdam, 6. februar. Nemški boljeviki so bili v mestu Bremen po hudem in kravem boju poraženi. Zmeri sočialisti so prevzeli vladu v roke. Voditelji boljeviku so pobegnili iz mesta.

AMERIŠKI DEZERTERJI IZ FRANCILJE.

New York, 6. februar. Dvanajst vojakov so doble vojaške oblasti na krovu parnika, ki je dospel danes v New York, in na katerega so se dotični vojaki skrivali ukrali v Franciji, potem ko so pobegnili od armade. Vseh dvanajst vojakov so nemudoma arretirali in jih poslali v Francijo, kjer bodo postavljeni pred vojno sodišče, radi dezertacije.

OD LAKOTE UMRLI V RUSIJII.

New York, 6. februar. Sem dospelo poročilo, da je umrl v Petrogradu od lakote W. D. Childs, zastopnik Western Union Telegraph Co. Brzojavka pravil, da Jude na Ruskem na tisoč umrlih na obredu za to.

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NAROČNINA:

Za Ameriko - \$3.00 | Za Cleveland po pošti \$4.00
Za Evropo - \$4.00 | Posamezna številka - 3c

Vse pravice, dajeni in dober način za pohištvo na "Clevelandsko Ameriko".
610 ST. CLAIR AVE. N. E. CLEVELAND, OHIO TELEGRAPHIC CUIT. PRINCETON 10

Publisher

LOUIS J. PIRC. Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25.000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland,
Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

NO. 16. Fri. Febr. 7. 1919

In sedaj na delo.

Pisali smo o miljondarskem fondu, katerega je razpisalo S. R. Združenje in pisali smo o narodnem diku, katerega je razpisala Zveza Jugoslovenskih Žen in Deklet. Pojasnili smo stališče dovolj, povedali vsem, kateri zanima njih narod, da S. R. Z. neče dati v javnost, zakaj se nabira miljon dolarjev, in kdor narodu čisto in jasno ne pove svojih namenov, narod ne more imeti zaupanja.

Nasprotno je narodni davek, katerega bo nabirala Zveza Jugoslovenskih Žen in Deklet po celi Ameriki, jasno označen, ni treba nobenega razjasnila.

Ameriški Jugoslovani moramo v najkrajšem času vrati toliko skupaj, da pošljemo svojo lastno ladijo z živili in obliko v naše domače kraje. Potreben koraki, da se dobi parnik, so že storjeni.

Parnik je toraj tu!

Sedaj ga je treba napolnit!

Zato se potrebuje denar!

Denar v stari domovini nima nobene vrednosti, kajti tam ne dobite ničesar, kar bi za denar kupili. Zato pa lahko v Ameriki kupimo potrebne hrane, ki se razdeli med lačne v stari domovini.

Kdor ima denar, ne bo štedil z njim. Treba je hitro dat. Vsak dan, ko odlašamo, umira stotine naših ljudi lakote. Mi ne boderemo dajali za politiko, ker od politike naš narod ne bo sit. On potrebuje kruha in gorce obleke da ostane priživljenju, in če ohranimo narod pri življenu, tedaj se bo lahko pečal s politiko. Toraj najprva, najbolj sveta dolžnost naša je darovati za hrano našim siromakom.

Kako divno bo, ko pride parnik s hrano in obliko v našo staro domovino! Ameriški bratje so nam poslali, bodejo rekli vaši prijatelji in sorodniki! Niso nas posabili! Ne pustijo nam umreti lakote!

Pojdimo na delo, slovenski bratje! Ne tratimo časa! Posežite globoko v žep, saj se gre za to, da rešite s svojim darom par otrocičev, zmernjenih, lačnih, gotove smrtni. In če vas bo stotisoč, ki darujete, tedaj boste ohranili stotisočim življenu. Ne bodite počasni, kadar se gre za življeno in smrt. Naj ne bo nikogar, ki ne bi dal kolikor more. En dan vaše plače je najmanj kar daste. Premožnejši pa več. Miljon lačnih ust vas čaka, miljon rok stege proti vam in prosi pomoč.

Vaši bratje so, vaši otroci, žene, sestre, bratje, starši, ki so pravkar vstali iz štiriletnega mrtvaškega spanja. Na dan toraj, na delo, rojaki, poklicani ste, da preželite smrt s praga naše rojstne domovine.

Kaj Italijani sanjajo.

Felice Ferrero, direktor italijanskega časnikarskega urada v New Yorku za "informacije", ki objednem izdaja časopis "Italian News", je zanje dneve razposlal enega svojih buletinov različnim časopisom, "da ga uporabijo, kadar jih je volja." V tem buletinu čitamo med drugim tudi to:

"Mir in red vladata v krajih v okolici Reke, katero je zasedla italijanska armada. Italijanski vojaki so v teh krajih razširili italijansko propagando na lep in dostojen način. Da, celo v takih središčih, ki so znana, da je vladalo v njih največje ogorčenje proti Italijanom, so postali danes Hrvati prijatelji z Italijani. To se je zgodilo na primer na Sušaku in Grobniku. Vse to dela nenavadna prijaznost in lep način občevanja od strani italijanskih vojakov."

"V mestih kot so Draga, Kostrena, sv. Lucija so podzdravili italijansko okupacijo kot osvobojenje, kajti italijanske čete so zanesle v ta mesta red in dobro razpoloženje. Prebivalci dotičnih mest enako s posebno hvalo omenjajo pravičnost Italijanov pri razdelitvi hrane, katero so Italijani pripeljali s seboj. S tem v zvezi se naznana, da so sklenili prebivalci sv. Barbare, Kostrena in Kraljevice odpolati deputacijo v Reko, da prosijo, da italijanska armada zasede njih kraje.

"V Reki sami je italijanska okupacija povrnila našu domaču občinsko upravo, ki je bila prej s silo razpuščena od strani Hrvatov. Tako se je sedaj v Reki upeljalo normalno življene."

Buletin s to "informacijo" je bil izdan pred nekako desetimi dnevi. Toda do danes še nismo videli, da bi sploh kak ameriški časopis tiskal to "informacijo" v svojih predalih. To govorji več kot vsi proti argumenti. Ameriški časopisi so spoznali italijanske lisjake in jim ne verjamejo več.

Toda mi smo to italijansko "informacijo" prinesli naši javnosti, samo da pokažemo našim citateljem, prvič kako silno je zavrel možeg italijanskim monarhistom in imperialistom, ki se usiljujejo kot "osvobojevalci" onim, kateri jih ne bi radi niti mrtve videli skupaj v grobu, kajti te, da bi živi z njimi skupaj živel. Drugič pa, da pokažemo, da se ameriški časopisi niti ne zmeni za te italijanske informacije, ampak jih enostavno meče v ko. To je dokaz, da imamo Jugoslovani dobre prijatelje v ameriškem časopisu in javnosti.

Signor Ferrero naj le pošilja svoje "strele" v svet, od Kostrene do Grobnika, od Trsta do Ljubljane. Prišla bo prilika, ko bo parada gotova, in tedaj bodejo jokali

ČEŠKO-SLOVAŠKA LEGIJA V LJUBLJANI.

Slovenški Narod piše 11. novembra: "Organizacija češko-slovaške armade v Ljubljani napreduje sijajno kot vzgled vsem narodnim organizacijam. Noben drug narod ni v stanu izvršiti tako sijajno organizacijo v tako kratkem času in mi moramo z žalostjo konstatirati, da smo daleč zaostali za našimi severnimi brati. Organizacija češko-slovaške legije v Ljubljani je že tako močna, da lahko podpira naše narodno gibanje v najodaljenejših krajih naše domovine. Češko-slovaška legija je odpela močne, popolnoma opravljene in s strojnimi puškami oborožene oddelke v Ptuj, na Pragersku in v Ormož. V Ljubljani je prevzela češkoslovaška legija čuvanje in stražo po vsem severnem delu, včetve tudi južno železničico. Češkoslovaška legija je prevzela 5. novembra tudi osnovanje kordonja, ki brani vojski, ki se vrača z bojišča, vstop v Ljubljano. Češkoslovaški legiji se je prijavila tudi ona češkoslovaška brigada, ki šteje 3500 pušč, 38 strojnimi pušč in štiri baterije. Čehoslovaci imajo svoj avijatini oddelki in svojo aprovizacijo. Podpolkovnik s štabom se nahaja v Ajdovščini pričakovan na nadaljnih odredih od Narodnega Vyборa v Pragi.

NOVO!

NOVO!

POZOR!

Ker nam tako zelo prima njuje izbranih besed v naši lepi materinščini, in morsko včasih res iskat primerih izrazov, da izrazimo svojo čustva z besedami, ki so jih razpisala, da je bolj za "prijet" — za to je videl to našo silno stisko naš džetni in neprekoslivi pesnik, skladatelj, učenjak, poštar, urednik, (že) rdečega, zelenega, rmenega, črnega in semintja značaja, naši edini te "sorte" kljukopritiskač —

pelco v šapo in opoldne vidi, da je prazna, če gre kdo v saloon in naroči eno visko in en "pir" pa vidi, da je postabil denar v ta "praženških hlačah", — v takih in podobnih slučajih se dajo te besede imenitno uporabiti. Kdor si hoča naročiti ta "besednjak" naj piše na: Zvonko Antonov — ali pa narobe, rezerve urednik in second class pisatelj, nositelj častne diplome kravijh zvoncev, pri — "krivopravnosti" — zadnja pošta — se še ne ve, ker gospod nimajo obstanka.

Besednjak je vezan v rdeči platnice in je tako privoren za v — . Cena je — kar kdo da se vzame.

Ljudje božji, sežite po njem — pa ne po Zvonkotu — Bog obvaruj!

To oceno je iz "naklonjenosti" napisal

D. P.S. Ravno ta "silni" učenjak nam je povedal, da v kratkem napiše veliko knjigo, kako je svoje dni po farovilih in kloštrih zastonj jedel in kako je to vse do zdajnega vinjarja "pošteno" povrnil. Knjiga obeta biti tako zanimiva, nakar že sedaj opozarjameno cenj. občinstvo.

Sliši se tudi, da misli napraviti "na svoje stroške" kolektivo po slovenskih naselbih, da bo kaj za na starata leta — pa to menda le hudobni jezikov govor. Res, nekateri kar ne morejo pustiti pri miru "poštenega" človeka.

Ne more se odločiti.

Janko: "Sedaj pa res ne vem kaj bi napravil. Oženil bi se rad. Poznam nočnik, kako je absolutno potrebljeno, da pomagam vodilnemu prinesti par "paperkov" od te lesnike. Besede so vzete iz pristne mažarsko-italijanske narodne govorice in sicer po ustnih izročilih "firstclass" "kravavopromuževcev" in "zvone" jeko "blago-naglasno."

Lejte jih:

Mesa se — zelo se mešatoliko neumnost — boter s plesasto luhu — fantiček s klobaso — (kravovo ali jetrno) čvekanje laže — boter za luno — brumna tetka — poštene noři — gnili možgani — gniloba je zavrela — čenčanje — malenkostna in nepoznana kapaciteta — čičkar — pobalin — najpodlejše laži — zanikerna in umazana duša — list smrdljive gnojnice nedosegljiva neumnost — duševni revež — podel in zakoten — nesramen do skrajnosti — zmazek — revež se udari po zobeh — neslano — čvekanje — neotensani — neolikani in neumni — jedra — mnogo laži — odspodaj laže — laže da je joj — laže kot je dolg in širok (toraj na vago) — laže, da se človeku pristudijo črke — človek, ki je skrupcialistično pisanje — čisto navaden norec — apostoli monarhističnih idej — tisti revni duševni proizvod — besede oženit — malha enega samega človeka — zakrokali po milijonarskih klubih — nabbrane sraje — nepoštenski — vojščaki — vojščak — nesramno dokazovanje — umazani prstje — tatovi (!) lopovi (!!) — hinnavsko zavijate oči — blagoslovljene bisage — podel napad — prebruma tetka — podlost — itd.

A: — Moj mojster ima tri učenice — B: — Potem se lahko sliši, moj mojster ima pa samo mene, zato pa dobim jaz za vse tri s "knefro".

Najbrž, da ne!

On: (Zelo važno) — Ali znaš ohraniti kako skrivnost za se?

Ona: — Ne vem, do zdaj se nisem poskusila!

O, je!

"Minka, prosim te, samo en poljubl!" dejal je mladenič svoji izvoljenki.

"Ne morem, se sramujem! Nisem še nikoli moža poljubila! — Lahko no!"

Ločila sta se. France je korakal po široki ulici, ona pa je hitela proti bližnjem hišam. France se je natihomaha zahvaljeval boginja sreča, ki ga je obdarila s tako uzorno dekllico. Mina pa je, odurno se smejala, stopila v svojo sobo, po kateri je valjal njen triletni sinček!

V resnicu ni lagala: še niko ni poljubila moža, ker še ni bila omogočena, toliko večkrat pa gospoda Bogatovča. Večna vrednost.

Dva možaka sta se nekoč prepriali, kdo je več vreden sonce ali mesec.

"Glej," reče jeden, "mesec je več vreden kot sonce, ker

nam sije ponoc, kadar je temna. Sonca pa bi že ne bilo treba toliko, ker nam sveti po dnevnu, kadar je itak svetlo."

Gorka soba se odda v našem za dva fanta s hrano ali brez, kopališče na razpolago 917 E. 76th St.

NAZNANILO.

Članom in članicam dr. Kras, št. 8. SDZ. se naznanja da je bilo na zadnji seji sklenjeno, da za mesec februar se ne bo sprejem asesment po 20. februar. Kdor toraj še ni plačal mesečnega asesmenta naj prinese na spodaj označeni naslov in sicer 15. februar 1919. od 7. do 8 ure zvečer. Obenem opozarjam člane, da se malo bolj redno udeležujete sej in bolj točno plačujete svoj asesment, ker gotovo veste, da kdor ne plača, da je suspendiran, in ako ste suspendirani se ni treba na tajnika jeziti, kajti ni njegova krivda ampak vaša. Z bratskim pozdravom

John Menart,
14903 Sylvia ave. Collinwood
(17)

Slovensko Dramatično društvo
vo VITEZI SVOBODE,
K. of L.

Predsednik Frank Kosten, 997 E. 63rd St. podpredsednik John Šlemburger, tajnica Mary Petrovič, pomagana tajnica Ana Petrovič, blagajnik Rudolf Orel, poslajca Frank Podlipc.

ZAKAJ BI MORALE
ZMUČENE, BLEDE
ŽENE JEMATI
NUXATED IRON

Vi lahko poznate žensko, ki ima mnogo železa v svoli krv — je krasna, zdrava, rožnata lic, polna življencev, energije in čara — dočim one brez železa so mnogokrat nesvozne, zdržljive, slabše, katerih nima ničesar rad okoli sebe.

Ko razlagam, zakaj zmučene, blede, oslabele ženske bi morale jemati Nuxated Iron, pravi dr. James Francis Sullivan, bivši zdravnik Bellevue bolnišnice (Outdoor Dept.) New York in Westchester County bolnišnike: "Železo je absolutno potrebno, da pomaga krv sprememiti hranu v živiljenjskem snov. Brez železa, brez ozira koliko in kaj jesti, gre vaša hrana enostavno skozi vaše triploto, ne da bi vam storila kaj dobre. Vi ne dobite moči iz nje, kar ima za posledico, da postanete slab, bledi, boljni — vaši živci so utrujeni, vaš ves sistem je pokvarjen, in mnogokrat poponoma slabite.

Nuxated Iron — znanstvena in jako priporočana preparacija organičnega železa in drugih zdravilnih primitilov, obogati vaši v ustreza nove krvni celice, s tem daje moč živcem, novo ustvari vaš sistem in pomaga vam priti do energije in vztrajnosti, če je bolnik star ali mlad.

Za brezkrvne ženske ki bi bile rdečne in energične z utrijetimi živenci, s tem dobro zdravilo Nuxated Iron.

Predaja se v vseh dobrih lekarnah. Garantija se popolna, zadovoljnost ali pa se vrne denar. Due Health Laboratories, Detroit, Mich.

4% Varna
naraščajoča

V naznanje.

Društvo Carniola, št. 1288, katero spada k Je-dnoti Macabbes, se priporoča vsakemu sedaj za pristop v mesecu februarju 1919.

Vstopnila je za ta čas prosta vsem in zdravnik Dr. F. J. Kern na 6202 St. Clair ave, kateri prešičnanovo pristope, je v svoji pisarni vsak drugi večer, izvzemši srede od pol sedmih do pol devetih zvečer in ob nedeljah dopoludne.

ZVEZA JUGOSLOVANSKIH ŽEN IN DEKLET V
AMERIKI

Celoletni račun o prejemkih in izdatkih za l. 1918.

PREJEMKI:

Asesment in vpisnine	\$172.75
Za pomoč blagajne nabrala E. M. Drašler	\$ 19.10
Za J. Kancelarijo nabrala Mrs. Agnes Korče	\$ 30.00
Raznih dohodkov	\$ 2.55
61 Zveznih trobojnic po 30c.	\$ 18.30
Za Jugoslovanski Rdeči Križ nabranega in darovanega po članicah	\$507.90
Vrtna veselica avgusta meseca	\$142.92
Skupaj	\$899.52

IZDATKI:

50 komadov Comfort Kits z vso opravo	\$386.16
Knjige, dopisnice in tiskovine	\$ 28.50
Najemnina za dvorano	\$ 13.00
Letna nagrada za dopisovanje	\$ 25.00
Za Slov. N. Zvezo oddale	\$230.00
jard. trobojnic	\$ 30.00
Jugoslav Relief	\$ 50.00
Brzovaji	\$ 26.35
Skupaj	\$789.01
Skupnih dohodkov	\$899.52
Skupnih izdatkov	\$789.01

Ostane še v blagajni \$104.51

Vsem, kateri so nam pretreklaga leta stali ob strani in nam pomagali z darovi, jim iskrena hvala. Kdor je kaj pomagal ali prispeval, ni iz osebne koristi, pač pa iz dobrega namena in iz narodne dolžnosti.

Clanice, katerih je 166, upamo, da se letos pomnožijo, kakor kaže splošno zanimanje, bodejo storile v tem letu še veliko večje narodno delo z zavestjo in ponosom, da pomagajo osvobojeni domovini. Delo, kojega si je Zveza Jugoslovanskih Žen in Deklet nadele, je za pomoč in dobrobit trećim v domovini, to je sveto delo in pri tem vstrajajmo!

Frances Hudovernik, tajnica Z. J. ž. in D.

Ali ste brali dr. Cawdickov oglas?

DELO DOBI FORMAN za BRICKYARD

GLAVOBOL. Glavobol ima različne vzroke, ki zahtevajo nujno pozornost, da se glavobol ozdravi. Raditega morate biti previdni in vzeti zdravilo, ki daje takojšno odpomoč. Vzemite Severjeve vaferje za ali dva hkrati zadostujeta. Skatljica 12 vaferjev velja samo 25 c. in dobite jih lahko v vsaki lekarni. W. F. Sever Co. Cedar Rapids, Ia.

Naša največja zabava.

Naše največje veselje prebirati pisma, ki prihajajo z vsako pošto od ljudi, starih in mladih, ki pripovedujejo, da so rabili Trinerjevo ameriško gorenko vino, in kako so oni in njih družine doble zdravje od tega čudodelnega zdravila. Stotine pisem, ki prihajajo vsak mesec iz vseh krajev sveta, so nas prepričali, da imamo mi pravico trdimo: Trinerjeva zdravila vas nikdar ne prevarajo. Berite samo dvoje pisem od 10. do 20. jan. 1919: Ramsaytown, Pa. "Trpel sem na želodčnih neprilikah nad 6 let. Trinerjevo ameriško gorenko vino mi je pomagalo, in priporočam ga mojim rojakom. John Parapat." — Hamilton, Ohio. "Moja žena jebolehal dve leti. Imela je neprilike v želodcu in glavobol. Trinerjevo ameriško gorenko vino ji je pomagalo, in sedaj je zdrava. Martin in Julija Kosec." Po lekarnah. Cena \$1.10. — Za revmatizem, nevralgijo, lumbago, otekline in napetja je Trinerjev liniment zdravilo, ki nikdar ne odreče. Po lekarnah 35 in 65c. po pošti 45 in 75c. — Joseph Triner, Company, 1333-43 So. Ashland ave. Chicago, Ill.

PRIPOROČLO.

Spodaj podpisani se priporočam Slovencem in Hrvatom v West Park in okolici za vsakovrstna stavbinska dela. Postavljam nove hiše, prevzameščem tudi popravila hiš. Moje delo je garantirano in narejeno po vaši želji.

2209 Ontario St.
Cleveland, O.
Dr. Cowdrick.

POZOR. Ta teden vam nudimo fine trpežne metle, ki veljajo sicer 90 centov vsaka, za izvanredno znižano ceno po 70 centov. Samo ta teden. Dobite jih samo pri John Centa, 6105 St. Clair a.

(16)

John Centa, 6105 St. Clair a.

(16)

Priporočamo se za običajno naročila. Pozvajte za moj naslov v gostilni J. Brodnika in glavobol. Trinerjevo ameriško gorenko vino je pomagalo, in sedaj je zdrava. Martin in Julija Kosec.

Peter Perušek, (18)

Pozor, gospodarji in trgovci! Spodaj podpisani se priporočam hišnim posestnikom in trgovcem za upeljavo elektrike. Upeljujem elektriko v stare ali nove hiše in izvršujem vsa električna popravila. Točno, garantirano delo po zmernih cenah.

Kaušek & Petrič 6203 Carl ave. (18)

Pozor, fantje in dekleta! Spodaj podpisani naznam, da sem pričel poučevati najnovješe plese. Pouk se vrši vsak torek in petek od 8. ure do 10:30 zvečer v Birkovi dvoranji. Poučuje se vse moderne angleške plese. Toraj kogar veseli ples in bi se rad navadil, ima sedaj priliko. 12 učnih večerov za \$5. Gospodčine so proste.

Za obilen obisk se priporoča dobro znani rojak John Škušca (17)

SLOV. ŽENSKO PODP. DR. CARNIOLA, št. 493 L.O.T.M.

Predsednica Frances Babnik, 1188 E. 45 St. tajnica Julija Brezovar, 1173 E. 60 St. druga tajnica Frances Hočvar, 6322 Carl ave. blagajnica Frances Oblak, 1235 E. 60th St.

Seje se vršijo vsak tretji torek v mesecu ob 7:30 v S.N. Domu, soba št. 3.

Naprodaj je Maxwell avtomobil za 5 oseb, v dobrem stanju. Proda se po tako nizki ceni. Oglasite se na 15022 Whitecomb ave. Collinwood, ali na 6111 St. Clair ave. Lepa prilika prijeti počasi do avtomobila.

(Wed.)

Slov. Kat. pevsko društvo "LIRA"

Predsednik John Zulič, 1261 Narwood R. podp. M. Holmar, 1100 Norwood Rd. tajnik John Sterle, 6711 Edna ave. blagajnik Frank Matjazic, 6515 Edna ave.

Pevske vaje so v torsk, četrtik in soboto zvečer ob pol 8ih v stari šoli sv. Vida. Seje vsaki drugi torek v mesecu.

Dobro sredstvo za vtreti

ne boste potrebiti pri nobenem dobor upoznenju. Dr. Richter

PAIN-EXPELLER

Načrt za 10 let vseh potrebnih mesečnih cene.

Jača potraja v zdravju zmanjša skrb.

Načrt za 10 let vseh potrebnih mesečnih cene.

Načrt za 10 let

ZGUBLJENA IN NAJDENA

DETEKTIVSKI ROMAN

SPISALA A. K. GREEN

Mahoma se Emilija ustvari. "Prišla sva na rob nevarnega prepada, ki se vleče več kot četr ure tik ob strmem obroku," reče dekle.

"Večkrat se pripeti, da v noči, kakoršno imamo noč konj in jezdec zgineta v prpadu."

Dolgo časa sva se borila na ozki poti proti nevihtni in dežju, ki je neprestano lili kot bi se odprle vse zatvornice neba in hotele poplaviti celo zemljo. "Sedaj sva na varnem," reče konečno moja voditeljica. Pogledam okoli sebe in tik pred seboj na desni zagledam malo, temnko kočo. Nikdar ni kak utrujen potnik z večjim veseljem zaledal prostor počitka kot tedaj jaz. Premočen do kože in brez sape stojiva trenutek pred vhodom, da zbereva nove moči. Potem pa potrka Emilija brez odlaganja navorata tako močno kot so ji dopuščale moči.

Ljudje so že počivali, toda trkanje na vrata jih je vzbudilo, da so vstali in nama odpri. Brez vprašanja nas spuste v kočo, in kmalu zaplapala na ognjišču prijeten ogenj in prijetna toploplota prevzame celo truplo. Čutil sem se varnega, poleg tega pa sem se zavedal velike hvaljenosti, katero sem bil dolžan dekliti, ki se je v nevarnosti za lastno življenje potrudila za mojo rešitev. Poln občudovanja se ozrem na dekle, ki je stopilo k ognju. Razplete si svoje premočene lase in jih suši pri topolini. Kako mlada je bila! Gotovo ni štela več kot sestajst let, toda iz nje-

nih temnih oči je govorila, močna, neupogljiva volja.

Ko se ji z nekaterimi, toda iskrenimi besedami zahvalim za njeno pomoč, me mirno pogleda. "Storila sem le svojo dolžnost, toda če mi hočete v resnici skazati hvaljenost, tedaj vas prosim, da nikomur ne poveste, kaj je nočoj pripetilo v našem prenočišču."

In slutnja, ki se mi je že prej pojavila, se me zopet pototi; nehote sežem z roko v žep — toda v žepu ni bilo ničesar. Bankovci so izginili. "Ali ste kaj izgubili?" me vpraša. "Ali ne bi pogledali še v žepu vaše suknje?"

V resnici storim kot mi je velela, in sedaj sem imel boljši uspeh, kajti bankovci so bili v žepu. Sedaj ji dam zagotovilo, za kar me je prosila.

"En bankovec manjka, toda ne vem za kakšno sveto," mrmra dekle sama s seboj. "Ena žrtve je morala pasti, bilo je neizogibno, ker sičer ne bi nikdar prišla iz hiše."

"Jaz ne morem družega kot pohvaliti vašo premočljivost in odločnost, katero ste skazali v trenutku nevarnosti," rečem dekletu poln priznanja. "Vi ste plemenita deklica!"

Zdelo se mi je, da ji hvala ne ugaja, da celo razžaljeno se je čutila. "Prvič je, kar pomnim, da sta moj oče in brat nameravala rop in grozila s smrto," pravi polna sramote in vsa rudeča v obraz. "Po denarju sta imela sicer že od nekdaj veliko poželjenje, toda človeškeemu

življenju še nikdar nista grozila. Toda vaše življenje je bilo noč v veliki nevarnosti. Skozi luknjo v steni vaše sobe sta moj oče in brat videvala, da ste vzel velik sveženj bankovce iz žepa svoje suknje, in to je oba moža polnoma spravilo ob pamet. Naredila sta načrt, da vas najprvo oropata, potem pa vas vržeta v prepad. Toda k sreči sem slišala kaj sta kovala napram vam, zato sem še pravočasno lahko preprečila njiju načrt. Bankovce sem vam morala vzeti iz žepa, kajti dokler ste imeli v bankovce pri sebi je bilo vaše življenje v nevarnosti. Upala sem, da vas lahko rešim ne da bi brat in oče kaj mislila pri tem, ali ne da bi ju izdala, toda načrt se mi je ponesrečil. Prosim vas, ne pozabite svoje obljube, da boste molčali o nočojsnem dogodku."

"Obljubo hočem držati," ji odvrne.

Boljsten nasmek se ji pojavi na njenih ustnicah, njen obraz se ji popolnoma spremeni. Dekle se mi je smililo.

"Vaša usoda je tako teška, žalostno življenje morate imeti pri vaši družini," ji rečem s sočutnim glasom.

Pogleda me s temnimi, velikimi očmi. "Rojena sem za trdo življenje," reče, "toda ne za sramoto in zločine."

"Pri Bogu!" zakličem, "in vi ste morali —"

"Ne," zazveni iz njenih ust, "so stvari, ki ločijo celo naravne in družinske zadave. Nikdar več se ne vrnem v svojo rojstno hišo."

"Toda kam hočete iti? Kam se boste obrnili?" jo vprašam ko opazujem njeni uborno obleko. "Mladi ste —"

"In močna dovolj," me prekine z odločnim glasom. "Delo lahko dobim, ker delati znam, toraj bodite radi mene brez vsake skrbi."

Onega večera nisva več govorila o njeni bodočnosti, toda zjutraj sva nadaljevala

pogovor. Spoznal sem, da je dekli nesavdano bistrolumno da ima tako dober razum, in temok pogovora sem jo vprašal, če je njena želja, da se priuči kakrega poljšega dela. Žarek veselja se pojavi na njenih lictih in z veselim "da" mi pritrdi.

Konec prihodnjih.

OSEBNA VEST.

Od vojakov se je vrnjal Mr. Harry F. Glick, sin znanega trgovca Mr. I. Glick na St. Clair ave. in E. 39th St. Pri vojakih je izvršil častniški izpit, in sedaj ko se je vrnil se je posvetil zopet odvetniškemu delu ter se priporoča Slovencem. Njegov urad je na 444 Society for Savings Bldg. zvečer pa uraduje v prostorih prodajalca zemljije Mr. Jacob Tisovec, 1366 Marquette Rd. vsak večer do 9. ure. Rojaki so uljudno vabljeni, da vprašajo za nasvet v pravnih zadevah Mr. Glicka, ki jim bode z veseljem postregel.

Front soba se odda v namjem, za 1 ali dva fanta, električna luč in gorka voda, kopališče. Vprašajte na 1364 E. 65th St. vrata št. 1. preko Superior ave. (19)

Severovo zdravila vznarujejo zdravje v družinah.

Kašelj v Februarju

kakor kašelj v drugem času izgine bitro, ako se takoj pravilno zdravite. Nikdar vam ne bo žal zaupati v zdravilo, ki je bilo od leta 1881 priznano kot pravilno zdravilo proti kašelju. Njegovo ime je

Severa's

Balsam for Lungs

(Severov Balsam za Pljuča). Dobite v vseh laikarnah. Kupite ga lahko kadar ga želite. Dobre je pa da ga imate sklenjeno vedno v blizu. Zavarovanje je proti kašilju, prehladu, hripcem in bolečinam v grlu. Poskusite ga danes. Cena 25 in 50 centov.

W. F. SEVERA CO
CEDAR RAPIDS, IOWA

13 dollarjev 13 cts.

Zadnje leto je Swift & Co. plačevala \$13 za sto funtov žive klavne živine, in njih profit je bil 13 centov pri sto funtih, ali z drugimi besedami, če bi plačali \$13.13 ne bi imeli profita.

Ali če bi dobili eno četrtino centa pri funtu manj za meso, tedaj ne bi naredili nobenega profita.

Ta malenkosten dobiček je mogoč le, ker ima kompanija ogromno trgovino in vse moderne udobnosti, namreč strategično postavljenne mesnice in hladilnice, podružnice, refrigerator kare, itd.. in armado mož in žensk, ki so posebno izbrani za to delo.

To in še mnogo drugih zanimivih točk dobite v letni knjigi Swift & Co. za leto 1919, ki je pravkar prišla na svetlo za občinstvo in za 25.000 delničerjev Swift & Co.

Ta knjiga se pošlje zastonj vsem onim, ki jo zahtevajo. V njej so tudi zanimivi podatki preiskave Federal Trade Commission napram mesarskim podjetjem. Gotovo niste še čitali tega in vas bo zanimalo.

Pošljite nam vaše ime in naslov na Chicaški urad in vam pošljemo knjigo.

SWIFT & CO.

UNION STOCK YARD, CHICAGO

G. E. Helck, District Manager

VELIKA RAZPRODAJA POHISTVA IN PEČI

Nikar ne zamudite te razprodaje. Mi imamo mnogo najboljšega blaga, katerega nudimo po izvenredno znižanih cenah.

vsem onim, ki so se vrnili iz vojaštva in hočejo kupiti pohištvo. Majhno plačilo zadostuje, da dobite pohištvo in začnete odplačevati, kakor morete

Posebnost za petek in soboto:

79c vredne metle po ... 39c

\$1.00 vredne metle po 69c

Star Furniture Co.

5824 St. Clair Ave.

blizu East 55th Street

ZA GOTOV DENAR ALI NA KREDIT.